

Handläggare: Staffan Halleskog
Telefon: 08-508 36 203

Till
Äldrenämnden
den 16 mars 2010

Nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad

Remiss från kommunstyrelsen, d.nr. 337-385/2010

Äldreförvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden beslutar att överlämna äldreförvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen "Nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad" från kommunstyrelsen.

Gunnel Rohlin
direktör

Sammanfattning

Utifrån den nya lagstiftningen om minoriteter och minoritetsspråk, gällande från årsskiftet, har socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden överlämnat förslag på riktlinjer för Stockholms stad till kommunstyrelsen.

Bakgrund

Från den 1 januari 2010 trädde en ny lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att använda finska i kontakterna med staden. Enskilda har även rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska), under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket. Lagen innehåller också mer

specificerade bestämmelser om vissa skyldigheter inom förskoleverksamhet och äldreomsorg,

Socialtjänst- och arbetsmarknadsförvaltningen har fått i uppdrag att ta fram förslag till övergripande riktlinjer för hur stadens nämnder ska arbeta för att följa lagstiftningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Förvaltningen har fokuserat på de skyldigheter som staden har som del i förvaltningsområdet för finska.

I förslaget till riktlinjer framhålls att nämnderna bör organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Varje nämnd gör en kartläggning av personalens språkkunskaper i främst finska, men även samiska och meänkieli. Växel, kontaktcenter och andra som ska lotsa medborgarna rätt i staden bör på lämpligt sätt informeras om var sådan språkkunnig personal finns. Inom förskola och äldreomsorg måste bedömningar göras om det finns tillräckligt antal platser inom verksamheter med finsk inriktning. "Jämför förskola" och "Jämför vård- och omsorgsboenden" på stadens hemsida utvecklas så att det går att hitta finskspråkiga verksamheter. Staden informerar på sin hemsida samt i lokaltidningarna om den nya lagens tillkomst. Stadens personal informeras bl.a. på intranätet och i S:t Eriksnytt. Nämnderna ska överväga på vilket sätt samråd ska ske med de nationella minoriteterna i frågor som berör dem.

Länsstyrelsen i Stockholms län har ett uppföljningsansvar när det gäller åtgärder rörande judar, romer, sverigefinnar och tornedalingar och deras språk. Länsstyrelsen ska även medverka till att öka kunskapen och medvetenheten om de nationella minoriteterna och deras rättigheter.

Regeringen har avsatt drygt 80 miljoner kronor för reformen. Till kommuner och landsting som ingår i förvaltningsområdena för finska, meänkieli respektive samiska utgår statsbidrag som föranleds av tillkommande rättigheter i lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts av staben. Kommunstyrelsens pensionärsråd och äldre nämndens handikappråd har tagit del av ärendet den 9 mars 2010. Förvaltningsgruppen har behandlat ärendet den 10 mars 2010.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Den 1 januari 2010 trädde en ny lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk i kraft. Den nya lagen medför att Stockholms stad kommer att ingå i förvaltningsområdet för finska språket, vilket innebär att enskilda har rätt att

använda finska i kontakterna med staden. Enskilda kommer även att ha rätt att använda samiska och meänkieli (tornedalsfinska) under förutsättning att ärendet kan handläggas av personal som behärskar språket.

Varje nämnd ansvarar för att organisera sin verksamhet på ett sådant sätt att det finns beredskap och rutiner för att bemöta önskemål från enskilda att använda finska språket. Av riktlinjerna framgår att nämnderna ska kartlägga personalens språkkunskaper vad avser finska, samiska och meänkieli samt att informera personalen om den nya lagen.

Den reviderade lagen säger att rätten att använda finska ska ske i enskilda ärenden. Skillnaden i lagstiftningen mot tidigare är att det inte behöver ske i samband med myndighetsutövning utan i alla enskilda ärenden generellt. Äldreförvaltningen gör den bedömningen att lagens krav att använda finska kommer att ske i begränsad omfattning.

Äldreförvaltningen kommer där det är möjligt att beakta att staden är förvaltningsområde för finska språket i arbetet. Av lagen framgår att kommunen ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller delar av den service och omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska. Äldrenämnden svarar för samordning av planeringen av vård- och omsorgsboenden i staden. I detta arbete ingår att tillse att boenden finns i staden som svarar mot den efterfrågan av olika inriktningar som t.ex. för finsktalande. Äldrenämnden ansvarar även för upphandling av privata utförare inom hemtjänsten och enstaka platser av vård- och omsorgsboenden. Idag har upphandling gjorts av två privata äldreboenden för finsktalande. Bland de upphandlade privata hemtjänstutförarna finns tre företag för finsktalande.

Äldreförvaltningen producerar information och broschyrer avseende äldreomsorg. Det är viktigt att dessa översätts till finska eller finns tillgängligt på finska. Detta gäller såväl i pappersform som på stadens hemsida.

Finska föreningens pensionärssektion har till kommunfullmäktige begärt att få vara representerade i kommunstyrelsens pensionärsråd. Äldreförvaltningen föreslår i sitt remissyttrande att finska föreningens pensionärssektion adjungeras under resterande tid av innevarande mandatperiod.

Om finska föreningen adjungeras till kommunstyrelsens pensionärsråd behöver samråd upprättas med företrädare för andra nationella minoriteter eftersom lagen syftar på alla som använder minoritetsspråken, oavsett ålder. Om det finns önskemål

om fastare former för kontakt med minoriteterna förefaller det lämpligt att organisera detta i särskild ordning.

Bilagor

1. Förslag till åtgärdsplan för Stockholms stad